

Tájékoztató az Érdekegyeztető Tanács 1991. november 1-jei üléséről

I. Az ÉT napirend előtt - a munkavállalói oldal kérésére foglalkozott a végkielégítést szabályozó 1991. évi XLVIII. törvény értelmezésével, melynek kapcsán a kormányzati tárgyalócsoport szóvivője az alábbiakat fejtette ki:

1. A Munka Törvénykönyve 8. § (2) bekezdése, amely szerint kollektív szerződés munkaviszonyra vonatkozó szabálytól csak annyiban térhet el, amennyiben az megengedi, semmiképp sem értelmezhető úgy, mint amely megakadályozná a feleket abban, hogy a jogszabály alapján a dolgozót megillető jogosultságon kívül további juttatásokat állapíthassanak meg. Egy ilyen értelmezés ugyanis a kollektív szerződés funkciójának tagadását jelentené és nem állna összhangban a Munka Törvénykönyve 9. § a) pontjával, amely alapján kollektív szerződés szabályozhatja a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket. Ennek megfelelően tehát a végkielégítésről rendelkező 1991. évi XLVIII. törvény nem gátolja a feleket abban, hogy a törvényben rögzítetttnél a dolgozók számára kedvezőbb feltételekben és mértékben állapodjanak meg.
2. A kormányzati oldal egyben felhívja a figyelmet arra is, hogy a végkielégítést a bérjellegű egyéb költségek között kell elszámolni. Összege után nem kell társadalombiztosítási járulékot, illetve nyugdíjjárulékot fizetni. Ugyanakkor a végkielégítés személyi jövedelemadó köteles jövedelemnek számít.

Az érdekképviselői szervezetek a választ egyetértőleg tudomásul vették.

II. Az alapbérrendszerek piacgazdasági követelményeknek megfelelő átalakítása a vállalászási szférában

1. Az ÉT az elfogadott napirend keretében tárgyalt az alapbérrendszer piacgazdasági követelményeknek megfelelő átalakításáról, és úgy foglalt állást, hogy 1992-ben a vállalászási szférában még szükség van egy egyszerűsített országos ágazatközi besorolási és alapbérrendszer alkalmazására.
2. Az ÉT megállapodott arról, hogy a Bér- és Munkaügyi Bizottságban részletesen ki kell dolgozni a munkák (munkakörök), illetve a fizikai és szellemi foglalkozású alkalmazottak egyszerűsített ágazatközi besorolási rendszerét, s azt - a jelenlegi rendszer hatályon kívül helyezésével egyidejűleg-1992-ben be kell vezetni.

A besorolási rendszer értékelő ismérvei (képzettségi igény, felelősség, munkafeltételek stb.) a vállalászási szférában előforduló valamennyi munka minősítését tegyék lehetővé, kivéve a vállalatvezetői munkakört. Utóbbira nézve a tulajdonos és a menedzser megállapodása legyen meghatározó. (A Munkástanácsok Országos Szövetsége szerint a vezetői keresetek korlátozása érdekében kötelező besorolást kell érvényesíteni a magasabb vezetői állások körében.)

Az egyszerűsített ágazatközi besorolási rendszer minősítési előírásai azon munkáltatóknál lesznek kötelezőek, ahol 1992 elején nem kötnek középszintű (ágazati-szakmai stb.) kollektív keretmegállapodást az alapbérrendszerről. E vállalatok kollektív szerződésai az ágazatközi besorolási feltételeknél kedvezőtlenebb feltételeket a munkavállalók számára nem határozhatnak meg.

Ahol 1992-ben kötnek középszintű alpbérmegállapodást, ott az egységes ágazatközi besorolási séma ajánlott előírásaitól el lehet térni, tehát a munkavállalók számára az ágazatközi előírásoknál enyhébb vagy szigorúbb besorolási előírások is meghatározhatók.

3. Az ÉT egyetértett azzal, hogy a Bér- és Munkaügyi Bizottság dolgozzon ki javaslatot az országos ágazatközi besorolási séma bértételeire. A bértételek besorolási kategóriánkénti bérminimumokat határozzanak meg órabérben, illetve havi bérben.

A bérek legkisebb összegének (minimális bér) emelkedése esetén az ÉT külön dönt az alpbérminimumok növeléséről.

Az 1992-es bértételekre vonatkozó bizottsági javaslatok ismeretében, az 1992-es makroszintű bérmegállapodási rendszer egészét figyelembe véve dönt az ÉT arról hogy az általában ajánlásként működő bértételek mellett pl. a szakmunkások és a diplomások számára meghatároz-e kötelező bérminimumot.

A középszintű (ágazati-szakmai) kollektív megállapodások az ÉT által országosan ajánlottnál alacsonyabb alpbérminimumokat is meghatározhatnak.

4. Az ÉT indokoltnak tartja a szakmai-munkaköri kereseti adatok feldolgozásánál olyan összehasonlító (beazonosító) táblázatok használatát, amelyek alkalmasak az eltérő középszintű besorolási sémák egybevetésére. Az összehasonlító táblázatokra vonatkozó szakértői javaslatot a Bér- és Munkaügyi, valamint az Információs Bizottság hagyja jóvá.

Érdekegyeztető Tanács Titkársága